

Kwetsbare personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt begeleiden naar tewerkstelling

SD Worx Fonds

Enkele vragen over uw initiatief

Geef een titel aan uw initiatief. *

Deze titel wordt gebruikt in onze communicatie (jury, website, jaarverslag). Wees dus zo concreet mogelijk.

Maximale toekomstkansen voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen via innovatieve zorgnetwerken rond school, werk, welzijn, en inburgering.

Geef een korte beschrijving van uw initiatief in maximum zes zinnen. *

Deze beschrijving wordt gebruikt in onze communicatie (jury, website, jaarverslag). Wees zo concreet mogelijk.

In dit traject verkent de Hub Ontwikkelen in Diversiteit, samen met een groep betrokken actoren, innovatieve zorgnetwerken voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV). We experimenteren met deze methodiek om op termijn alle NBMV in Gent of zelfs Vlaanderenbreed van optimale leerloopbanen en toeleiding naar de arbeidsmarkt te voorzien. Elk zorgnetwerk bestaat uit een samenwerking tussen begeleiders uit verschillende sectoren: school, werk, welzijn, en inburgering.

Timing

Wanneer zal uw initiatief van start gaan of wanneer is het gestart? *

01/09/2021

Wat is de voorziene einddatum van uw initiatief? *

31/08/2022

Uw initiatief in detail

Welke is uw motivatie voor dit initiatief? *

De leerloopbanen en toeleiding naar de arbeidsmarkt bij niet-begeleide minderjarige vreemdelingen brengen heel wat uitdagingen met zich mee. Velen kampen met demotivatie, gebrek aan perspectief of stoppen vroegtijdig met school. Wanneer ze de leeftijd van 18 jaar bereiken, stromen deze jongeren vaak door naar precaire arbeidsmarktsituaties. Uit onderzoek blijkt dat er nauwelijks wordt samengewerkt tussen de actoren die verantwoordelijk zijn voor

het vervolgtraject na onderwijs. Begeleiders uit diverse sectoren geven tegenstrijdige adviezen en er wordt te snel toegeleid naar werk (vooral naar knelpuntberoepen). Naar de interesses, talenten en mogelijkheden van de NBMV kijkt men onvoldoende. Vaak is er behoefte aan een combinatie school-werk, maar bestaande programma's vertonen te hoge drempels, waardoor de NBMV er niet voor in aanmerking komen. Omdat NBMV een snel groeiende groep zijn in Gent, groeit de nood aan oplossingen snel.

Hoe gaat u de realisatie van uw initiatief aanpakken? *

Welke concrete acties gaat u ondernemen om te komen tot concrete en meetbare resultaten? Beschrijf ze
VOORGEFINANCIERD:

*sept – okt 2021: 1) Samenbrengen van actoren, 2) In kaart brengen van de uitdaging 3)
Bepalen van de gewenste verandering*

*nov – dec 2021: 1) co-creatie met de doelgroep, 2) co-creatie met begeleiders 3) het concrete
experiment ontwerpen en plannen.*

MET MIDDELEN VAN DE OPROEP:

*2022 (jan – aug): 1) uitvoering van het experiment (pilootfase): het opzetten van
zorgnetwerken voor 10 jongeren, gecoördineerd vanuit de school, die de schoolcarrière, het
dagelijkse leven, het welzijn en de doorstroom naar de arbeidsmarkt van de jongeren op
langere termijn opvolgt. Deze netwerken zijn gericht op een optimale, eenduidige begeleiding
en adviesverlening. In deze netwerken zullen we mogelijkheden om school en werk te
combineren verkennen. 2) Geleerde lessen en methodieken overdragen aan actoren die de
verduurzaming van de acties kunnen waarmaken. 3) Alle resultaten open source ter
beschikking stellen (website, inspiratiedag, ...)*

Welke verandering of impact beoogt u met uw initiatief? *

*De leerloopbanen en toeleiding naar de arbeidsmarkt van NBMV succesvol laten verlopen. Dit
betekent het terugdringen van vroegtijdig schoolverlaten en een doorstroom naar kwalitatieve
arbeidsmarktsituaties. Zo werken we aan optimale toekomstkansen voor NBMV. We streven
naar een waaier aan tewerkstellings- en groeimogelijkheden én een sterke stimulans om legaal
en passend werk te vinden.*

Effectieve samenwerking realiseren tussen actoren die verantwoordelijk zijn voor de uitwerking van het vervolgtraject na onderwijs. Een centrale ondersteuning gecoördineerd vanuit scholen, gebaseerd op samenwerking en co-creatie, en die een eenduidig advies geeft op maat van de jongere. In de schoolloopbaan en toeleiding naar de arbeidsmarkt wordt maximaal rekening gehouden met de interesses, talenten en de mogelijkheden van de jongeren.

De mogelijkheden om werk en school combineren verkennen en herdenken. Aandacht voor het verwerven van beroepsgerelateerde kennis, vaardigheden en attitudes.

Waar zal uw initiatief actief zijn? *

9000 Gent

*Geef wat meer uitleg over waar u precies actief zal zijn en waar uw doelgroep woonachtig is. * Het merendeel van de doelgroep verblijft in Gent (Stedelijk Opvanginitiatief, Opvangcentrum RENO, alleen wonen met contextbegeleiding, in pleegzorg). Sommigen lopen school in Gent, maar verblijven in opvanglocaties elders.*

Het initiatief zelf vindt ook plaats in Gent. We testen zorgnetwerken uit in 5 Gentse scholen, met in totaal een 10-tal NBMV.

Specifieke vragen

Welke doelgroep plant u te begeleiden door middel van dit initiatief? *

Hoeveel personen zullen begeleid worden? Hoe zou u de doelgroep omschrijven?

De einddoelgroep bestaat uit niet-begeleide minderjarige vreemdelingen in Gent. Zij zijn schoolplichtig (maar gaan al dan niet effectief naar school). Omdat het gaat over het uittesten van sociale innovaties met intensieve bijsturing en evaluatie, gaan we aan de slag met een relatief kleine groep van een 10-tal jongeren. Indien de testfase succesvol blijkt, zullen onze acties op termijn van toepassing zijn op alle NBMV in Gent, een 70-tal jongeren in totaal. De principes zullen ook ten goede komen aan andere, vergelijkbare kwetsbare doelgroepen en kunnen uiteraard ter inspiratie dienen voor acties in andere Vlaamse steden met een gelijkaardige problematiek.

NBMV in Gent zijn veelal jongens tussen 15 en 18 jaar, afkomstig uit Afghanistan en Eritrea, en in mindere mate Pakistan. Zij bevinden zich vaak in moeilijke en stressvolle omstandigheden (zoeken naar een woonst, slaapproblemen, poging tot gezinshereniging, aanvraag erkenning...) . Dit kan ertoe leiden dat de jongeren te kampen krijgen met

psychische problemen. Het feit dat ze minderjarig, niet-begeleid zijn en een migratie-achtergrond hebben maakt hen extra kwetsbaar. Sommige NBMV hebben bovendien een geschiedenis van traumatische ervaringen.

Het initiatief is tegelijk gericht op reeds aanwezige begeleiders (onderwijs, welzijn, arbeidsmarkt, inburgering, ...) van deze jongeren en verkent hoe we hen kunnen ondersteunen om de jongeren betere kansen te bieden tijdens hun schoolloopbaan en in de doorstroom naar de arbeidsmarkt.

Wat is de relatie van de doelgroep tot de arbeidsmarkt? *

Heeft de doelgroep een afstand tot de arbeidsmarkt? Wat zijn de oorzaken hiervan? De eventuele problemen waar deze personen mee geconfronteerd worden?

Niet-begeleide minderjarige vreemdelingen zijn nog niet actief op de arbeidsmarkt (behalve in het kader van stages, studentenjobs, ...). Wel zijn ze schoolplichtig. Zodra zij de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt, kunnen zij op de arbeidsmarkt terechtkomen. Vaak komen zij echter in preciaire arbeidsmarktsituaties terecht.

Na aankomst in België moeten NBMV veel verschillende zaken in orde brengen, zoals het vinden van een verblijfplaats, administratieve verplichtingen, gezinshereniging, enz. Een doordachte en effectieve school-, studie- en toekomstkeuze is niet de eerste prioriteit. Soms hebben ze weinig zicht op hun talenten en zeker op de keuzemogelijkheden, waarover ze zich moeizaam kunnen informeren. Wanneer ze uit verschillende hoeken verschillend advies krijgen aangereikt, door de versnippering in begeleiding, wordt dit nog moeilijker. Studiekeuze, gebaseerd op goesting en talent is nochtans een eerste stap in een succesvolle doorstroom naar de arbeidsmarkt.

Wanneer ze enkele jaren later op de arbeidsmarkt terechtkomen, stoten de jongeren opnieuw op allerlei drempels: de overgang van school naar werk is moeilijk, ze missen competenties nodig voor de werkvloer, digitale vaardigheden, talenkennis, M.a.w. zij ervaren een kloof tussen onderwijs en werk. Het opleidings- en tewerkstellingssysteem verschilt vaak inhoudelijk en structureel van andere, buitenlandse systemen. Daardoor schatten NBMV vaak het traject dat zou leiden tot een bepaald beroep of het beroep zelf verkeerd in. De ondersteuning die zij genieten zolang ze minderjarig zijn, valt ook weg zodra ze 18 jaar worden. Daardoor moeten ze plotseling zelfstandig de weg zoeken in een wereld die nieuw voor hen is.

Waar zal u op inzetten door middel van deze begeleiding? *

Op welke problematiek zal u via de vooropgestelde begeleiding of methodiek inspelen? Op welke manier zal u een potentiële werkloosheidscirkel trachten te verbreken? Hoe zal u proberen de afstand tot de arbeidsmarkt van de doelgroep te verkleinen?

Het innovatietraject zet in op ZORGNETWERKEN, gecoördineerd vanuit de school, die de

schoolcarrière, het welzijn en de doorstroom naar de arbeidsmarkt van de jongeren op langere termijn opvolgt.

We gaan aan de slag met de begeleiders van 10 jongeren, uit verschillende sectoren (inburgering en integratie, onderwijs, arbeidsmarkt en welzijn), die we telkens rond een bepaalde jongere samenbrengen en ondersteunen om een goede samenwerking tot stand te brengen. Hiermee gaan we de versnippering tegen van begeleidingen en vermijden we verwarrende en tegenstrijdige informatie en advies die tot de jongere zou komen. Dit is een van de factoren die ertoe leiden dat NBMV moeizaam doorstromen naar de arbeidsmarkt en daar in preciaire omstandigheden terechtkomen.

Door de kruisbestuiving tussen de actoren, kan iedere begeleider groeien in de ondersteuning. Een leraar kan bijvoorbeeld rekening leren houden met bepaalde psychische problemen die een begeleider uit de welzijnssector kan verduidelijken.

Een andere doelstelling is om deze geïntegreerde begeleiding niet te laten stoppen wanneer de leeftijd van 18 jaar bereikt wordt, zodat dezelfde mensen werkloopbaan kunnen blijven opvolgen. Met deze intensieve begeleiding en samenwerking, kan het zorgnetwerk werkloosheid vermijden, bijvoorbeeld door iemand vanuit de werkgever te betrekken in het netwerk wanneer zich een probleem zou voordoen.

Binnen deze zorgnetwerken gaan we samen op zoek naar COMBINATIEMOGELIJKHEDEN WERK – SCHOOL. De combinatie moet laagdrempelig zijn, zodat enerzijds de schoolse aanpak minder zwaar valt en anderzijds de toeleiding naar tewerkstelling al tijdens de schoolcarrière start. Uit onderzoek blijkt dat lessen vaak te theoretisch en klassikaal zijn en daardoor ontstaat een afstand tot de praktijk op de arbeidsmarkt. Door de werkvloer in te bouwen in onderwijstrajecten, zal de overgang van school naar werk een minder grote kloof vormen.

Hoe zal deze begeleiding of methodiek er concreet uitzien voor de doelgroep? *

Wat zal de intensiteit zijn van de begeleiding (bv. 1x per week, 3 maanden voltijds, ...)? Worden personen individueel of in groep begeleid? Hoe zal de gehanteerde methodiek concreet in zijn werk gaan?

De details van de aanpak zullen worden bepaald tijdens een design-week (gepland in december) die gebeurt in co-creatie met verschillende experts en actoren, dus liggen nog niet vast. Het gaat om individuele begeleiding in de vorm van zorgnetwerken.

In het zorgnetwerk is het de bedoeling dat er sterk wordt uitgewisseld met en over de jongere. Begeleiders uit verschillende sectoren bekijken geïntegreerd de drempels en uitdagingen die de jongere ervaart. Ze proberen hier samen met elkaar én met de jongere antwoorden op te formuleren en acties te ondernemen die de situatie kunnen verbeteren. Het is een illusie te denken dat problemen in schoolcarrière of in de toeleiding naar werk los gezien kunnen

worden van elkaar en van de algemene leefsituatie en welzijn van de jongeren.

In welke mate heeft uw organisatie reeds ervaring met het werken rond het bevorderen van de toegang tot de arbeidsmarkt? *

Werkt uw organisatie al langer rond dit thema? Heeft u ervaring met de vooropgestelde methodiek? In welke mate is deze methodiek nieuw / vernieuwend? In welke mate heeft deze methodiek haar impact reeds bewezen? *Het idee van zorgnetwerken is nieuw voor Gent en is nog niet op deze manier of in deze context toegepast. In Leuven bestaat wel een gelijkaardig initiatief, geïnitieerd door SOM (Samen Onderwijs Maken), maar toegespitst op vluchtelingen van jongere leeftijd, die samen met hun gezin in België zijn aangekomen. We werken nauw met SOM samen en zullen waar mogelijk geleerde lessen uit hun initiatief meenemen.*

De Hub Ontwikkelen in Diversiteit is een relatief nieuw initiatief, opgestart in 2019 door het Steunpunt Diversiteit en Leren (UGent) en het Onderwijscentrum Gent (Stad Gent), precies om complexe maatschappelijke uitdagingen in Gent die niemand alleen kan oplossen, samen aan te pakken via innovatie. De Hub is expert in methodieken van sociale innovatie, over verschillende thema's heen, die te maken hebben met ongelijkheid in het onderwijs. Kruisbestuiving tussen actoren uit de volledige quadruple helix (academici, overheid, burgers en bedrijven of middenveldorganisaties) vormt steeds de basis voor de werking van de Hub. Dit is dan ook de wekwijze voor ieder innovatietraject dat de Hub doorloopt.

De Hub is ingebed bij het Steunpunt Diversiteit en Leren (SDL), verbonden aan de Vakgroep Taalkunde van de Universiteit Gent. SDL heeft een ruime expertise in praktijkonderzoek over en het uitwerken van initiatieven die een betere omgang met de doelgroep vanuit onderwijs beogen. Enkele projecten rond onderwijskansen voor minderjarige anderstalige nieuwkomers en derdelanders:

- Actieonderzoek naar 16- tot 18-jarige anderstalige nieuwkomers (2012-2014)*
- OKANS: cartografie en analyse van het onthaalonderwijs voor minderjarige anderstalige nieuwkomers (2014-2016)*
- Diversiteitsbarometer Onderwijs (2015-2017)*
- Transfair - Samen werken aan een geslaagde onderwijsloopbaan voor derdelanders (2018 - 2020)*

Meer info: <https://diversiteitenleren.be/>

Werkt u samen met andere actoren om de toegang tot de arbeidsmarkt van uw doelpubliek te verbeteren? *

Maakt uw organisatie deel uit van een bredere schakel van private en / of publieke actoren die uw doelpubliek ondersteunen naar toegang tot de arbeidsmarkt? Welke actoren? Wie neemt welke rol op?

Verskillende actoren in Gent, die allen op hun manier met deze uitdaging worden geconfronteerd, hadden goesting om samen te experimenteren met mogelijke ideeën om dit complexe probleem te verhelpen. Ze zitten immers al jaren met de handen in het haar om de

jongeren op een betere manier te kunnen begeleiden in hun school- en later werkcarrière. Bedoeling is met kleine acties impactvolle veranderingen in het systeem uit te testen. Omdat geen enkele partij dit probleem alleen kan oplossen, sloegen deze actoren op initiatief van en onder begeleiding van de Hub Ontwikkelen in Diversiteit de handen in elkaar. (De Hub is een samenwerking tussen het Gentse hoger onderwijs en Stad Gent.)

De Hub brengt steeds actoren van verschillende sectoren samen. 3-wekelijks komt een zogenaamde 'trekkersgroep' samen, waarin Stad Gent, opvanginitiatieven, de academische sector, en de scholen vertegenwoordigd zijn. Zij doorlopen, onder begeleiding van de Hub, het volledige innovatietraject. Ze leveren expertise aan, maken de brug naar de jongeren, hakken mee belangrijke knopen door, en sturen het traject in de juiste richting.

Welke verandering of impact beoogt u met uw initiatief? *

Wat zal de impact zijn van de begeleiding / van de methodiek op de persoon? Op het doorbreken van een potentiële werkloosheidsdriehoek? Op de samenleving? Voorziet u concrete resultaten? Indien ja, de welke?

Omdat de aanpak nieuw is en bestaat uit experiment, zal de impact pas echt blijken aan het einde van het traject. De beoogde verandering bestaat uit:

Voor NBMV: Een integrale aanpak die tot doel heeft de leerloopbanen en toeleiding naar de arbeidsmarkt van NBMV te optimaliseren, zodat deze een echte meerwaarde voor de jongeren betekenen. We streven ernaar dat de jongeren met plezier, motivatie en nut hun leerloopbaan doorlopen én dat deze leidt tot het vinden van een passende job (die economisch rendabel is en die de talenten, interesses en mogelijkheden van de jongeren tot volle ontplooiing brengt). Dit willen we onder andere bereiken door nieuwe mogelijkheden te creëren om werk en school te combineren.

Voor ondersteuners van NBMV: Effectieve samenwerking en afstemming. Een centrale ondersteuning gecoördineerd vanuit de scholen, die gebaseerd is op samenwerking en co-creatie, en die een eenduidig advies geeft op maat van de jongere.

Concrete resultaten:

- De 10 begeleide jongeren hebben leermotivatie en voelen zich goed op school (indicator: bevragen bij jongeren en omgeving)*
- De jongeren werken aan een langetermijnvisie en handelen daarnaar (indicator: een concreet actieplan)*
- De overgang van school naar werk wordt sterk begeleid vanuit het zorgnetwerk (indicator: een draaiboek voor begeleiding)*
- Geleerde lessen van het experiment zijn open source en laagdrempelig beschikbaar (indicator: alles gecommuniceerd via website, e-mail, inspiratiedag)*

- *Een eerste aanzet tot overdracht van de resultaten naar organisaties die de succesvolle methodieken en begeleiding kunnen implementeren. Geïnteresseerde actoren hiervoor zijn reeds betrokken in het traject. (indicator: uitgesproken engagement en eerste gesprekken)*
- *Contacten en kruisbestuiving tussen zorgactoren (welzijn, arbeidsmarkt, onderwijs, inburgering) tijdens meetings van het zorgnetwerk (indicator: meetings vinden plaats, ook zonder begeleiding door de Hub)*

Waarom is de steun van het SD Worx Fonds belangrijk voor de realisatie van uw initiatief? *

Wat is de meerwaarde van een steun van het SD Worx fonds voor uw organisatie? Welke mogelijkheid zal deze uw organisatie bieden?

Zonder deze steun zal het traject enkel tot de ideeënfase komen, en zullen de experimenten (de acties) niet worden uitgevoerd. Een gemiste kans om een groeiende groep burgers in Gent te helpen bij het vinden van een warm welkom en mooie toekomst in België. Het is niet altijd eenvoudig budget te vinden voor projecten waar de uitkomst nog onzeker van is. Dit is eigen aan sociale innovatie: er is ruimte nodig voor experiment. Het feit dat het SD Worx Fonds openstaat voor dergelijke innovatie is dus van grote waarde.

In Gent hebben we reeds verschillende pistes verkend om bijkomende middelen voor dit traject te vinden. De UGent, AUGent en Stad Gent hebben reeds hun bijdrage geleverd. De academische sector en overheid zijn daarmee dus vertegenwoordigd. Het principe van de Hub is om steeds middelen te verzamelen uit verschillende hoeken. Via de filantropische steun van het SD Worx Fonds is ook de bedrijfswereld vertegenwoordigd, waarmee voor ons een ideale balans bereikt wordt in de betrokkenheid en het engagement van de quadruple helix waar we naar streven.